

محاسبات عددی

زمان: ۱۲۰ دقیقه

آزمون پایان ترم

نیم سال دوم ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سؤال ۱: (۰.۷۵ نمره) نشان دهید که در تفاضل دو عدد نزدیک به هم، انتشار خطای عمل تفریق بسیار زیاد است. سپس رابطه‌ی زیر را برای x های منفی بزرگ طوری اصلاح کنید که باعث جلوگیری از فرایند خطای محاسباتی گردد.

$$y = \ln(x + \sqrt{1 + x^2})$$

سؤال ۲: (۰.۷۵ نمره) ثابت کنید دنباله‌ی $x_{n+1} = \frac{2x_n^2 - 1}{2(x_n - 1)}$ که برای محاسبه‌ی ریشه‌های تقریبی معادله‌ی $2x^2 - 4x + 1 = 0$ به کار می‌رود دارای مرتبه همگرایی حداقل دو است.

سؤال ۳: (۰.۷۵ نمره) هرگاه تابع f را در نقاط $a, a+h$ و $a+2h$ درونیابی کنیم، نشان دهید:

$$f''(x) \simeq \frac{1}{h^2} (f(a+2h) - 2f(a+h) + f(a)), \quad x \in [a, a+2h]$$

سؤال ۴: (۱.۵ نمره) تابع جدولی زیر را برای تابع $y = f(x)$ در نظر بگیرید:

x_i	-۱	۰	۱	۲
y_i	۱	۰/۵	۰/۲۵	۰/۲۵

الف) بهترین برازش منحنی $h(x) = \frac{1}{Ax+B}$ را به روش کمترین مربعات برای تابع جدولی فوق بیابید.
 ب) با استفاده از روش ذوزنقه‌ای تقریبی از $\int_{-1}^2 \frac{dx}{f(x)}$ بیابید و آن را I بنامید.
 ج) اگر در محاسبه‌ی انتگرال $\int_{-1}^2 \frac{dx}{f(x)}$ به جای $f(x)$ از $h(x)$ استفاده شود، اختلاف جواب حاصل را با I بیابید.

سؤال ۵: (۰.۵ نمره) در صورتی که بخواهیم خطای محاسبه‌ی انتگرال $I = \int_0^\pi \sin x dx$ به روش ذوزنقه‌ای یا سیمپسون $\frac{1}{3}$ کم‌تر از $10^{-5} \times 2$ باشد، کدام روش مناسب‌تر است؟ چرا؟

سؤال ۶: (۰.۵ نمره) نشان دهید روش اویلر برای معادله‌ی دیفرانسیل $y' = \lambda y$ برای $\lambda < 0$ با مقدار اولیه‌ی $y(0) = 1$ برای طول گام $0 < \lambda h < 2$ پایدار است (پایداری به این معنی است که $\lim_{n \rightarrow \infty} y_n = 0$).

سؤال ۷: (۱ نمره) با استفاده از روش رانگ کوتای مرتبه دوم، معادله دیفرانسیل زیر را حل کنید و مقدار $y(0.5)$ را با طول گام $h = 0.25$ به دست آورید.

$$\begin{cases} y' - 2xy = x^2 + y^2 \\ y(0) = 1 \end{cases}$$

سؤال ۸: (۱.۲۵ نمره) ماتریس $A = \begin{bmatrix} ۴ & -۲ & -۱ \\ ۱ & -۱ & ۴ \\ -۱ & ۳ & ۱ \end{bmatrix}$ را در نظر بگیرید. با روش تجزیه LU جواب

دستگاه $AX = \begin{bmatrix} ۱ & -۱ \\ -۵ & ۵ \\ ۴ & -۴ \end{bmatrix}$ که $X \in \mathbf{R}^{۳ \times ۲}$ را محاسبه کنید.